Gezonheidseffecten van werken zonder vast contract. Een vragenlijst- en focusgroeponderzoek in de huisartsenpraktijk.

Haio: PEETERS Jasmin , KUL
Promotor: VAN HAL Guido , U.A.
Praktijkopleider: CABUS Ilke , VANDECASTEELE Lise

Context: Dit MaNaMa-project is ontstaan vanuit een bezorgdheid binnen onze huisartsenpraktijk over de groeiende groep mensen die flexibel tewerkgesteld worden met interim-contracten of tijdelijke contracten.

Onderzoeksvraag: Onze primaire onderzoeksvraag betreft het effect van tewerkstelling met een niet-vast contract op de gezondheid bij jongvolwassenen. Daarnaast willen we de mechanismen en oorzaken exploreren die aan de basis liggen van deze effecten.

Methode: Deze studie werd uitgevoerd door 2 onderzoekers in 2 verschillende huisartspraktijken in Antwerpen. In het eerste luik van het onderzoek werd op systematische wijze gezocht naar literatuur rond tijdelijk werk en gezondheid en dit in de databanken van MEDLINE en EMBASE. Er werden 51 studies geselecteerd voor vergelijking en bespreking van de verschillende gezondheidsuitkomsten. Dit onderdeel wordt besproken in de thesis van de co-auteur. Op basis van het literatuuronderzoek werd een vragenlijst samengesteld die in het tweede luik van de studie werd gebruikt om de gezondheid en de werksituatie te onderzoeken bij patiënten tussen 18 en 35 jaar uit de 2 huisartsenpraktijken. Om de resultaten uit de literatuur en het vragenlijstonderzoek verder te toetsen en mogelijke pathways tussen deze werkomstandigheden en gezondheid concreter te maken, werden 2 focusgroepen georganiseerd met telkens 5 patiënten met een tijdelijk contract.

Resultaten: In de literatuur vinden we negatieve effecten op voornamelijk mentale gezondheid van werken zonder vast contract. Het vragenlijstonderzoek toonde onvoldoende significantie om van een duidelijk negatief gezondheidseffect te spreken. We vonden bij onze respondenten zonder vast contract een significant meer gevoelens van eenzaamheid terug, en zagen dit bevestigd in vragen rond hun sociale context waarin zij aangaven minder nauwe contacten te hebben. Ook hier vonden we een significante correlatie met het type contract.

Conclusie: In de literatuur vonden we sterke evidentie voor een nadelig effect van werken zonder vast contract op de gezondheid: werknemers met niet-vast contract ondervinden negatieve gezondheidseffecten op psychisch en fysiek vlak en op vlak van preventie en bescherming op het werk. We kunnen dit onvoldoende bevestigen met gegevens uit ons vragenlijstonderzoek, grootschaliger onderzoek binnen de huisartsenpraktijk dringt zich op. Huisartsen kunnen immers een belangrijke rol spelen als vertrouwensfiguur en kunnen bijdragen tot empowerment van de patiënt in deze kwetsbare positie.